

Nr 518

Av herr **Bergqvist**, om inrättande av referensgrupper för socialpolitisk forskning.

Det är en utbredd uppfattning att den svenska forskningen på socialpolitikens område är underdimensionerad med hänsyn till den omfattning som socialpolitiken har i vårt land. Från många håll har det dessutom framhållits att den förekommande socialpolitiska forskningen är otillräckligt samordnad och att det i dag kan vara svårt att få en överskådlig bild av den socialpolitiska forsknings- och utredningsverksamhet som bedrivs vid universitet, högskolor, departement, statliga verk, förvaltningar inom den kommunala sektorn, vissa fristående institut osv. Vidare har särskilt från socialhögskolorna ställts krav på att utbildningen av socialarbetare skall ske i nära kontakt med socialpolitisk forskning.

I 1969 års statsverksproposition, bilaga 10, berörs den socialpolitiska forskningen med anledning av ett förslag från universitetskanslersämbetet att en professur i socialpolitik skall inrättas vid Stockholms universitet den 1 juli 1970. Departementschefen säger att socialpolitiken spänner över ett utomordentligt brett arbetsfält och att han därför inte är beredd att förorda inrättandet av en professur i detta ämne. Enligt departementschefen är det angeläget att samarbetsnämnden för socialhögskolorna i i samråd med universitetskanslersämbetet och socialstyrelsen söker precisera vilka delar av det socialpolitiska området som bör prioriteras i fråga om forskningsresurser.

Eftersom den socialpolitiska forskningen behandlats av offentliga utredningar och av forskningsberedningen samt dessutom varit föremål för en livlig debatt bör det vara möjligt att nu ta ställning till vissa riktlinjer för den socialpolitiska forskningens organisation.

I en översikt utarbetad av en arbetsgrupp, som tillsattes av forskningsberedningen ("Socialpolitisk forskning", januari 1968), görs ett försök att avgränsa det socialpolitiska forskningsområdet:

Traditionellt brukar man till socialpolitik hänföra arbetsmarknadspolitik (särskilt frågor av institutionell art och arbetsrätt), bostadspolitik med utblickar över samhällsplanering (också här kan de institutionella frågorna skiljas ut från de renodlat ekonomiska), socialförsäkringar, socialvård (socialhjälp, barnavård, nykterhetsvård, familjesociala åtgärder), kriminalvård, insatser som gäller andra särgrupper, personlig omvårdnad etc. En forskning som berör dessa områden kan ha anknytning till bl. a. statskunskap, nationalekonomi, företagsekonomi, organisations-

teori (särskilt i fråga om relationerna på arbetsplatsen och anstaltsvårdens utveckling) statistik, demografi, personlighets- och socialpsykologi, sociologi och psykiatri.

Arbetsgruppen konstaterar vidare att det snarast är tillämpningsmomentet och avnämaringresset som har gjort att vissa forskningsprojekt uppfattas som speciellt socialpolitiska.

Till de krav som kan ställas på den socialpolitiska forskningens organisation och uppläggning hör bland annat följande:

1. Forskningen bör samordnas och enskilda forskningsinsatser bör om möjligt sättas in i ett större sammanhang.
2. Det bör vara en nära anknytning mellan forskning och undervisning.
3. Det bör finnas goda förbindelser mellan forskning och avnämning.

En bristande samordning av socialpolitisk forskning medför utan tvekan betydande nackdelar. Denna forskning är i regel tvärvetenskaplig till sin karaktär och ställer därför alldeles särskilda krav på planering, samarbete och samordning. Det är inte minst viktigt att samordningsbehoven tillgodoses på det lokala planet — på varje universitetsort. Det finns exempel på väl fungerande samarbete över institutionsgränserna när det gäller den socialpolitiska forskningen, men helhetsbilden uppvisar mycket allvarliga brister. Att stimulera och underlätta en samordning på universitetsorterna är en angelägen och brådskande uppgift.

En enkel åtgärd som snabbt skulle kunna förbättra situationen vore att på varje universitetsort bilda en "referensgrupp för socialpolitisk forskning". Dess främsta uppgift skulle vara att initiera och samordna socialpolitisk forskning. I gruppen bör ingå företrädare för olika forskningsinstitutioner, kommunala myndigheter och andra intressenter. En så organiserad referensgrupp bör genom sin omedelbara anknytning till verk samma forskare och andra intressenter bli ett smidigt och effektivt organ för överläggningar om den socialpolitiska forskningen.

Det är angeläget att ett samordningsorgan för den socialpolitiska forskningen inte blir en byråkratisk organisation som låses i stela former. Det kan å andra sidan inte väntas att effektiva former för samordning och ömsesidig information skall växa fram spontant i tillräcklig omfattning. En väsentlig orsak härtill är att det inte bara krävs en organisatorisk ram för insatserna utan även vissa administrativa resurser. De enskilda institutionerna har vanligtvis svårigheter att avdela de nödvändiga administrativa resurserna till en samverkan i sådana former. I statsmakternas forskningspolitik bör därför ingå att man på varje universitetsort skapar utrymme för en samordningsgrupp av angivet slag. Med relativt liten insats av organisatoriska resurser skulle man på detta sätt sannolikt få en avsevärd förbättring av den socialpolitiska forskningen.

Önskemålet om en nära anknytning mellan socialvårdsforskning och utbildning av socialarbetare utgör ett mycket starkt argument för att man skall inrätta forskartjänster vid socialhögskolorna i för dessa skolor karakteristiska ämnen. Mot detta har anförts att en förläggning av forskning även till socialhögskolorna skulle splittra de samlade forskningsresurserna. En referensgrupp av det slag som här skisserats skulle dock kunna motverka splittringstendenser inom den sociala forskningen. Ett vidgat samarbete mellan universitet och socialhögskolor inom referensgruppens ram skulle också kunna underlätta en framtida önskvärd integrering av universitet och socialhögskolor.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att närmare förslag utarbetas om ett inrättande på varje universitetsort av en referensgrupp med i huvudsak de i motionen angivna uppgifterna.

Stockholm den 28 januari 1969

Jan Bergqvist (s)

Nr 519

Av herr **Björck** i Nässjö m. fl., om effektivare trafikundervisning i skolorna.

(Lika lydande med motion nr 510 i Första kammaren)

Stockholm den 28 januari 1969

Anders Björck (m)
i Nässjö

Gunnar Oskarson (m)

Ove Nordstrandh (m)